

w Popielnie, Stacja Terenowa Inst. Ekologii PAN w Mikołajkach, Stacja Terenowa UW nad jez. Łuknajno, powinny w swoich programach badawczych uwzględnić fakt położenia na obszarze chronionym o wyjątkowej wartości. Powinny włączyć się do badań służących poznawaniu i ochronie przyrody Mazur, unikać zaś badań powiązanych z eksperymentami wywołującymi głębokie zmiany w środowisku, np. zmianę stosunków wodnych, chemizację gleb, eutrofizację wód, zawlekanie obcych gatunków roślin oraz zwierząt itp. W tej sprawie KOP zwróci się do Sekretarza Naukowego PAN z osobnym memoriałem.

5. Komitet Ochrony Przyrody wyraża uznanie wojewódzkim konserwatorom przyrody w Suwałkach i Olsztynie za organizację sieci obszarów chronionych, za popularyzację w społeczeństwie idei ochrony przyrody Mazur, za doskonałą znajomość przyrody swojego regionu i problematyki jej ochrony, za ogromną pracę włożoną w urzeczywistnienie ochrony i przestrzegania prawa.

6. Komitet Ochrony Przyrody zwraca się do wszystkich przyrodników-badaczy terenowych, aby połączyli swe dążenia i przyczynili się do wszechstronnego poznania przyrody krainy mazurskiej i do utworzenia Mazurskiego Parku Narodowego.

Olsztyn, 1985. 06. 05

Z działalności Rady Ojcowskiego Parku Narodowego

Zarządzeniem nr 20 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 września 1985 r. został powołany 18-osobowy skład Rady Ojcowskiego Parku Narodowego z przewodniczącym mgr J. Wiltowskim, na okres kadencji 1985—1988. Dwa pierwsze posiedzenia Rady w dniach 28 listopada 1985 r. i 24 marca 1986 r. były poświęcone dyskusji nad programem pracy dyrekcji Ojcowskiego Parku Narodowego na lata 1986—1990. Program ten jest najistotniejszym dokumentem zatwierdzonym przez Radę i obejmuje zadania o podstawowym znaczeniu dla rozwoju Parku, przewidziane do realizacji w obecnej 5-latce.

Najważniejszym zadaniem jest opracowanie szczegółowego planu zagospodarowania przestrzennego OPN. Ojcowski Park Narodowy był pierwszym parkiem mającym zatwierdzony ogólny plan już w 1963 roku (aktualizowany w 1970 r.). Plan ten, realizowany do 1980 roku, przyniósł znaczne złagodzenie konfliktów przestrzennych w Dolinie Prądnika i wyznaczył właściwe kierunki działań zarówno w okresie

jego obowiązywania jak i na przyszłość. Nowe problemy przestrzenne, jakie pojawiły się w ciągu ostatnich kilkunastu lat wymagają ponownej aktualizacji planu, lecz już w innej postaci, mianowicie planu szczegółowego. Z tym zadaniem wiąże się również regulacja stosunków własnościowych. Do końca 1985 roku dyrekcja Parku wykupiła 206 ha gruntów; mimo to nadal ponad 20% powierzchni OPN znajduje się w rękach prywatnych. Uregulowanie struktury własnościowej wymaga przygotowania dokumentacji prawnej oraz przyznawania środków finansowych w wysokości 40 mln złotych rocznie.

Kolejne punkty programu dotyczą zagospodarowania turystycznego Parku. Jednym z nich jest proponowane przed kilkunastu laty oświetlenie Jaskini Łokietka i dokończenie budowy dróg obwodnicowych, umożliwiających wprowadzenie dalszych zmian w organizacji ruchu turystycznego; najważniejszą jest droga Sępów—Bukowiec—Pieskowa Skała wraz z parkingami.

Do zadań wymienionych w programie należy także uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w dorzeczu Prądnika, budowa oczyszczalni ścieków dla Skały i budowa gazowniczej obwodnicy wokół OPN. Program zakłada również opracowanie planu urządzenia gospodarstwa rezerwatowego, który wskazywałby kierunki przebudowy drzewostanów i zasady prowadzenia ochrony czynnej zasobów przyrodniczych. Wiąże się z tym m. in. poprawa stanu sanitarnego drzewostanów i powiększenie powierzchni leśnej Parku.

Rada przyjmując program zaleciła uzupełnienie go o koncepcję ochrony zabytków; utworzenie w Dolinie Prądnika przed 30 laty Parku Narodowego było podyktowane koniecznością ratowania — obok wartości przyrodniczych — także zespołów kulturowych, a więc budownictwa obronnego, ludowego, młynarskiego i uzdrowiskowego, w związku z czym wprowadzenie do programu działania OPN ochrony zabytków może powstrzymać proces ich degradacji.

Rada zapoznana się również z merytorycznym dorobkiem Muzeum im. Prof. Władysława Szafera za okres 20 lat jego istnienia. Muzeum założone w 1965 roku jest placówką naukowo-oświatową Ojcowskiego Parku Narodowego i tym samym odpowiednikiem pracowni naukowo-badawczych tworzonych ostatnio w niektórych parkach narodowych. Na Muzeum spoczywa obowiązek gromadzenia i opracowywania zbiorów, pełnienie naukowej osłony dla Parku, m. in. przez: badania naukowe, ich inspirację i koordynację, opinie i wnioski dotyczące ochrony przyrody, system dokumentacji naukowej, jak też prowadzenie biblioteki, działalności oświatowej, opieki nad Parkiem Zamkowym. Obecnie Muzeum posiada prawie 12 tys. eksponatów, z czego na wystawie znajduje się ponad 900; biblioteka liczy z górą 6 tys. druków zwartych i 2 tys. czasopism, kilkaset map i prawie 7 tys. zdjęć dokumentalnych. Muzeum odwiedza rocznie ponad 50 tys. osób; począwszy od 1984 r. nastąpił

Ryc. 1. Exlibris Muzeum przyrodniczego im. prof. dra Władysława Szafera w Ojcowskim Parku Narodowym według projektu J. Zółcia-ka. — Exlibris used by the library of the Professor Szafer Memorial Museum of the Ojców National Park; project by J. Zółciak

znaczny wzrost frekwencji zwiedzających z ok. 30 do ponad 50 tys., wśród których 75% stanowi młodzież szkolna. Muzeum mieści się w XIX-wiecznym domu „Pod Łokietkiem” i zajmuje tylko jego połowę; przewidywana jest adaptacja drugiej części obiektu na potrzeby Muzeum.

Rada powołała trzy komisje zajmujące się bieżącym opiniowaniem i rozwiązywaniem wielu istotnych kwestii, nie wymagających udziału całej Rady. Są to: Komisja Planowania Przestrzennego, Komisja ds. Ochrony Zabytków, i Komisja ds. Turystycznego Udostępniania Obiektów.

W związku z przypadającą w 1986 roku setną rocznicą urodzin prof. Władysława Szafra, inicjatora utworzenia Parku i 30-leciem istnienia Ojcowskiego Parku Narodowego, Rada ustaliła program obchodów obydwu jubileuszy. Na dzień 23 lipca 1986 roku zapowiedziano uroczyste posiedzenie Rady połączone z sesją naukową i odsłonięciem tablicy wg projektu A. Kostorzewy, wmurowanej we frontową ścianę budynku „Pod Łokietkiem” w Parku Zamkowym, upamiętniającej obydwie rocznice. Na rok 1986 zapowiedziano również wydanie zeszytu specjalnego pisma „Parki Narodowe i Rezerwy Przyrody” omawiającego wybrane problemy i zadania Ojcowskiego Parku Narodowego, realizowane w ciągu ostatnich 30 lat.

Oprócz tego Rada na każdym posiedzeniu rozpatruje wiele bieżących wniosków, podejmuje uchwały i zalecenia dotyczące ochrony zasobów przyrodniczych, wykorzystania naukowego OPN, zagospodarowania turystycznego itp. Zalecono np. ponowne podjęcie starań o wpisanie Ojcowskiego Parku Narodowego na listę Światowego Dziedzictwa Kultury oraz o utworzenie Towarzystwa Przyjaciół OPN. Jedną z ostatnich propozycji jest także projektowane na jesień 1986 r. wspólne posiedzenie Rad Parków: Ojcowskiego, Tatrzańskiego i TANAP-u w Ośrodku Hodowli Żubrów w Puszczy Niepołomickiej.

Józef Partyka

VI Seminarium Sekcji Dydaktyki Biologii PTP im. M. Kopernika, na temat znaczenia nauczania biologii w zakresie ochrony przyrody

W dniach 15—19 września 1985 roku obradowało w Krakowie VI Seminarium Dydaktyki Biologii zorganizowane przez Zakład Dydaktyki Biologii Instytutu Biologii Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Sekcję Biologii Oddziału Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie oraz Sekcję Dydaktyki Biologii Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. M. Kopernika. W seminarium tym